

Öğrencilerin Mesleki Algı ve Beklentileri ile Gelecek Kaygılarının Sektörde Çalışma İsteği Üzerine Etkisi: Antalya Yükseköğretim Turizm Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma** (The Effect of Professional Perceptions and Expectations and Future Anxiety on the Intention to Work in the Sector: An Application for Higher Education Tourism Students in Antalya)

* Serpil KOCAMAN ^a , Elif Pelin KUYBU ROL ^b

^a Alanya Alaaddin Keykubat University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Antalya/Turkey

^b Alanya Alaaddin Keykubat University, Institute of Social Sciences, Antalya/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:17.11.2020

Kabul Tarihi:17.12.2020

Anahtar Kelimeler

Mesleki algı ve beklenti

Gelecek kaygısı

Çalışma isteği

Turizm eğitimi

Öz

Bu çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörde çalışma isteklerini etkileyen faktörlerden olan, mesleki algı ve beklenti ile gelecek kaygısı konuları ele alınmıştır. Çalışmanın temel amacı, öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile gelecek kaygılarının turizm sektöründe çalışma istekleri üzerindeki etkilerini ve gelecekteki kaygı değişkeninin diğer iki değişken arasında aracı bir değişken olup olmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda kolayda örnekleme yoluyla 2019 Bahar döneminde (Haziran) Antalya’da Yükseköğretimde turizm eğitimi alan öğrencilerden 364 öğrenciye yüz yüze anket uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, mesleki algı ve beklenti ile çalışma isteği arasında pozitif bir ilişki, gelecek kaygısı ile çalışma isteği arasında negatif bir ilişki ve mesleki algı ve beklenti ile gelecekte kaygısı arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Gelecek kaygısı değişkeninin, mesleki algı ve beklenti ile öğrencilerin çalışma isteği arasında kısmi bir aracı değişken olduğu ortaya çıkmıştır.

Keywords

Professional perception and expectation

Future anxiety

Desire to work

Tourism education

Abstract

In this research, professional perceptions and expectations and future anxiety, which are among the factors affecting the desire of the students who received tourism education to work in the sector, have been discussed. The main purpose of the study is to examine the effects of students' professional perceptions and expectations and future anxieties on their desire to work in tourism sector and whether the future anxiety variable is a mediating variable between the other two variables. For this purpose, through easy sampling, a face-to-face questionnaire was applied to 364 students among the students who received tourism education in Antalya in the spring term of 2019 (June). According to the results of the analysis, there was a positive relationship between professional perception and expectation and desire to work, a negative relationship between future anxiety and desire to work, and a negative relationship between professional perception and expectation and future anxiety. It was revealed that the future anxiety variable was a partial mediator variable between professional perception and expectation and students' desire to work.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: serpil.kocaman@alanya.edu.tr (S. Kocaman)

DOI: 10.21325/jotags.2020.758

**Bu makale Elif Pelin KUYBU ROL ‘un Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (United Nations World Tourism Organization, 2019, s. 2) verilerine göre uluslararası turist sayıları 2018'de %5 artarak 1,4 milyara, uluslararası turizm gelirleri de %4 artarak 1,7 trilyon dolar olmuştur. İhracat gelirleri içerisinde yer alan bu gelir kalemi toplam ihracat gelirlerinin %7'sini oluşturmaktadır. Ülkeler için ihracat gelirlerini arttırmak ve istihdam sağlamak gibi önemli kazanımları olan turizmin odağında insan yer almaktadır. Turizm endüstrisi bir hizmet endüstrisidir ve turizm işletmeleri emek yoğun işletmelerdir. Bu nedenle insan unsuru son derece önem arz etmektedir (Uygur, 2017, s. 61). Sektörde istihdam edilen insanların turizm eğitimi almış olmaları, belirli nitelikleri kazanmış olmalarına ve çalıştıkları işletmeler için rekabet unsuru olabilmelerine olanak sağlamaktadır. Araştırmada turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörde çalışma isteklerini etkileyen faktörlerden olan mesleki algı ve beklenti ile gelecek kaygısı konuları ele alınmıştır. Bu iki değişkenin ayrı ayrı ve birlikte, öğrencilerin çalışma istekleri üzerinde ne düzeyde etkili olduğunun araştırılması büyük önem taşımaktadır. Turizm eğitimi alan öğrencilerin mezun olduktan sonra sektörde çalışmalarının sağlanması hem kendilerine hem de ülke turizmine katkı sağlayacağı aşikârdır.

Türkiye'de yaşayan insanların bir yıl sonraki beklentilerine ilişkin TÜİK verileri incelendiğinde, 2016'da insanların %42,2 si hayatlarının daha iyi olacağı beklentisinde iken, 2018'in sonunda bu oran, %29'a inmiştir. İnsanların mesleki anlamdaki beklenti ve kaygılarının belirlenmesi, iş- yaşam doyumlarının ve hayata dair memnuniyetlerinin artmasını sağlaması açısından önem taşımaktadır. Mesleki beklentileri karşılanmayan bireyler, iş hayatlarından memnun olmayacak, yaptıkları işten zevk almayacaklar ve sektörde çalışmayı bırakacaklardır. Turizm sektöründe iş devir hızının yüksek olması ve bu alandan mezun olan öğrencilerin farklı sektörlere yöneldiği düşünüldüğünde; öğrencilerin sektöre yönelik algı ve beklentilerinin ve gelecek kaygılarının belirlenmesi oldukça önemlidir.

Gençlik açısından değerlendirildiğinde kritik dönemlerden biri 18-24 yaş arası dönemdir. Bu dönem sosyolojik olarak üniversite gençliği olarak tanımlanır (Uğur, 2020, s. 3). Üniversite öğrencilerinin mesleki algı ve beklenti düzeyleri akademik başarılarını da önemli ölçüde etkilemektedir. Öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve yükseköğretim kurumlarının bunlara cevap vermesi; yükseköğretim de kalitenin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Bu sayede öğrencilerin, motivasyonları ve akademik başarıları da artacaktır. Güleri (1998, s. 56)'ye göre; beklentiler, gençlerin kendi yaşamlarını belirlemenin yanı sıra toplumsal yapıyı da değiştirecek kadar etkili bir konudur. Çünkü toplumda gençlerin geleceğe yönelik beklentileri o toplumun çizgisini ve dinamiğini belirleyen en önemli etkenlerden biridir.

Turizm sektöründe müşteri memnuniyetinin sağlanmasında nitelikli çalışanlar oldukça önemlidir. Mesleki yeterliliğe sahip olan nitelikli çalışanların ruh ve beden sağlığının da iyi olması gerekir. Gelecekte sektörde istihdam edilecek olan turizm öğrencilerinin kaygı düzeyleri ve nedenlerinin belirlenmesi ve bunlara yönelik çözümler üretilmesi ruh sağlığını olumlu etkileyecek bu da mesleki başarılarını arttıracaktır (Aşık, 2018). Öğrencilerin mesleki algı ve beklenti ile gelecek kaygılarının belirlenmesi, Yükseköğretim kurumları gibi eğitim kurumları, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi resmî kurumlar ve turizmle ilgili özel kuruluşlar için, sektöre yönelik yapılan hataların keşfedilmesi, önlenmesi ve eğitimli işgücünün sektörden uzaklaşmasının önüne geçilmesi açısından yol gösterici olacaktır. Ayrıca öğrencilerin mesleki beklentilerinin bilinmesi, kendisine uygun mesleği tercih etmesi açısından da oldukça önemlidir.

Kavramsal Çerçeve

Turizm Eğitimi

Turizmde çalışacakların resmi ve modernize edilmiş eğitim alması, turizmin refahı için altyapı ve üst yapıyı inşa etmek kadar önemlidir (Manhas & Dogra, 2011, s. 103). Amoah ve Baum (1997)'ye göre; turizm eğitim politikasının amacı Ulusal turizm politikasına göre turizm eğitiminin verilmesi için sistematik bir süreç oluşturmak ve eşitsizliğe, tartışmaya ve hoşnutsuzluğa yol açan turizm eğitiminin geçici formülasyonunu ve uygulamasını önlemektir. Turizm eğitimi, turizm endüstrisinin hızlı gelişimi, turizm bilincinin oluşması, turist beklenti ve alışkanlıklarındaki değişikliklerden dolayı, önce orta öğretim, sonra yükseköğretim ve daha sonrasında lisansüstü eğitime yayılmıştır (Eker & Zengin, 2016; Kozak, 2009, s. 2).

Turizm sektörünün göstermiş olduğu olumlu gelişmeler kaliteli hizmet anlayışından doğmaktadır. Kaliteli hizmet de büyük ölçüde personelin yeterli ve istenilen düzeyde mesleki eğitim almış olmasına bağlıdır (Hacıoğlu, 2008; Olalı, 1984; Erdinç & Yılmaz, 2012; Eker & Zengin, 2016). Turizm eğitimi, bir bireye bir dizi ilke ve yorumlama, değerlendirme ve analiz etme için gerekli becerileri veren sürece odaklanır, yani öğrencinin kritik yeteneklerini geliştirir ve mesleki ve entelektüel gelişime katkıda bulunmak için kavramsal konuların anlaşılmasını teşvik eder (Cooper & Shepherd, 1997, s. 35). Günümüzde değişen teknoloji ve dönüşüm turizm eğitim sisteminde de güncelleme ve düzenlemelere gidilmesini gerekli kılmıştır. Üniversiteler gelecek vizyonlarını güncellemek için turizm bölümlerinin eğitim programları konusunda akademik çalışmalar yapmaktadır (Sheldon, Fesenmaier, Woeber, Cooper & Antonioli, 2008).

Türkiye’de turizm eğitimi örgün ve yaygın turizm eğitim olmak üzere iki şekilde yürütülmektedir (Avcıkurt & Karaman, 2002). Örgün turizm eğitimi, Türkiye’de MEB’e bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren ortaöğretim kurumları ile YÖK’e bağlı olarak faaliyet gösteren ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarından oluşmaktadır (Tuna, 2002, s. 43).

Mesleki Beklenti Kavramı ve Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Mesleki Beklentileri

Günçer (1982) beklenti kavramını; “bireylerin gerçekleri göz önünde bulundurarak, gelecekteki performanslarını tahmin etmeleri ya da gelecekteki performansları hakkında yargıda bulunmalarıdır” şeklinde tanımlamıştır (Günçer’den Akt. Erden, 1989). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise beklenti “gerçekleşmesi beklenen şey” ve “bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki öngörüsü” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2019). Beklenti kavramına ilişkin olarak Morgan (2004) “beklenen davranışı ortaya çıkarma sürecinde kendini doğrulayan kehanet” demiştir (Morgan’dan akt. Erden, 1989). İnsanın beklentisi geçmiş deneyimlerinden yola çıkarak gelecekte ne olabileceğine dair çıkarımlarda bulunmasıdır (Taş & Özmen, 2019, s. 740). Genel anlamda bakıldığında beklenti; neticeleri önceden öngörülemeyen durumlar karşısında kişinin davranışları veya psikolojik durumu olarak açıklanabilir (Kalyon, 2014). Turizm emeğin yoğun olduğu bir sektör olduğu için üretilen ürün ve hizmetlerin kalitesi istihdam edilen personelin niteliğine göre büyük ölçüde değişiklik gösterir. Şüphesiz ki turizm bölümünde eğitim alan öğrencilerin geleceğe ilişkin olumlu ya da olumsuz beklentiler içinde olması mesleki anlamda turizm sektöründe çalışma isteklerini etkileyecektir.

Mesleğe ilişkin tutum, davranış ve dünya görüşü, kişinin mesleğine karşı kendi içindeki algısını ifade eder. Mesleki getiriler kapsamında bireylerin beklentilerinde önemli bir etken oluşturmaktadır. Bu beklentilerin

gerçekleştirilmesi meslek sahibi bireyin tatmin duygusunu etkilemekte bu tatmin duygusu da mesleği benimseme düzeyine yansımaktadır (Yılmaz & Tanrıverdi, 2017, s. 624). Aşağıda Tablo 1’de turizm öğrencilerinin beklentilerini araştıran bazı çalışmalar ve bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 1. Turizm Öğrencilerinin Mesleki Beklentilerine Yönelik Yapılan Çalışmalar

Eser Sahibi	Araştırma Alanı	Araştırma Sonuçları
Güzel, 2006	Gazi Üniversitesi, Bilken Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi Turizm Bölümü Öğrencileri	Yükseköğretim Kurumlarında sunulan turizm eğitiminin öğrencilerin beklentilerini karşılamadığını ve öğrencilerin tatmin düzeylerinin oldukça düşük olduğunu tespit etmiştir.
Buchta ve Skiert, 2009	Białá Podlaska Üniversitesi turizm ve rekreasyon öğrencileri	Öğrencilerin istihdam için iyi bir hazırlık beklediklerini ve daha fazla eğitim alabilmeleri için genel entelektüel gelişime güvendiklerini göstermiştir. Ayrıca, eğitimleri sırasında ek, ders dışı beceriler ve yetenekler edinmekle ilgilendiklerini beyan etmişlerdir. Lisans düzeyini tamamladıktan sonraki dönem için eğitim ve mesleki planlarına bağlı oldukları görülmüştür. Öğrenme sürecine karşı tutumları cinsiyete göre farklılık göstermektedir. .
Tuncer, 2011	Tunceli Meslek Yüksekokulu Turizm Öğrencileri	Genel olarak bütün programlardaki öğrencilerin gelecek beklenti ortalamalarının yüksek olması, gelecek beklentileri anlamında öğrencilerin iyimser olduğu şeklinde yorumlamıştır.
Aymankuy, Aymankuy, 2013	Balıkesir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Turizm Öğrencileri	Erkeklerin turizm sektöründeki kariyer beklentileri kadınlara göre daha fazla olduğuna, öğrencilerin turizm sektöründeki ücretlerin diğer sektörlerdeki ücretlerle aynı olduğunu düşündüğü, prim bahşiş gibi ek ücretlerin tatmin edici olmadığı, turizm sektöründeki çalışma saatlerinin düzensiz olduğu, diğer sektörlerde göre turizm sektöründe çalışmanın daha yorucu hissettirdiği, sosyal güvence imkanlarının yetersiz olduğu, toplum tarafından turizm sektörünün itibarlı olarak görülmediği, turizm sektörünün uzun yıllar çalışmak için uygun olmadığı, ancak turizm sektöründe yönetici pozisyonuna kadar gelebilecekleri inancına yüksek oldukları sonuçlarına ulaşmıştır.
Çatı, Bilgin 2013	Türkiye Geneli 7 bölgede eğitim alan Turizm bölümü öğrencileri	Öğrencilerin, sektörde çalışma koşullarının ağır olması, turizm mesleğinin sosyal statüsünün düşük olması, iş tanımlarının ve mesleki standartların yeterli olmamasından ve sürekli istihdam imkanlarının az olmasından dolayı sektöre yönelik olumsuz algılara sahip oldukları, ancak Türkiye’de turizmin gelişen bir sektör olması, turizm sektörünün iş bulma açısından iyi bir sektör olması, kariyer ve yüksek kazanç imkanları sunması, turizm sektöründeki iletişim imkânlarının çokluğu gibi faktörlerden dolayı sektöre karşı algılarının pozitif olduğu sonucuna ulaşmıştır
Dinçer, Kaya ve Akova (2013)	İstanbul Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi ön lisans turizm ve otel işletmeciliği programı öğrencileri	Öğrencilerin %80’den fazlası turizm endüstrisinde kariyer yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Turizm meslek lisesinden mezun öğrencilerin turizm sektörüne karşı tutumları, diğer liselerden mezun öğrencilere göre daha olumlu bulunmuştur. Ayrıca sektör deneyimi fazla olan öğrencilerin sektöre karşı tutumları daha olumlu olduğu belirtilmiştir
Güzel vd., (2014)	Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve KKTC Girne Amerikan Üniversitesi Turizm Bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin turizm sektöründe kariyer algılarını yükselten etkenlerin; “turizmin yurtdışında çalışma olanağı sağlaması”, ve “yeni insanlarla tanışmanın verdiği keyif” olarak belirtilmiştir. Turizm sektöründe öğrencilerin kariyer algılarını olumsuz yönde etkileyen etmenlerin ise; “turizmin diğer işlerden daha az saygınlığının olması”, “turizmin cinsiyet ayrımına yol açması”, “sosyal yaşantıya zaman bırakmaması”, ve “ekonomik getirisinin az olması” olarak araştırma sonucunda belirtilmiştir.
Kurnaz, Kurnaz ve Kılıç (2014)	Önlisans açılış bölümü Okuyan Öğrenciler	Öğrencilerin %72,4 ü “aşılıktan nefret ediyorum” ifadesine katılmamışlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı açılış mesleğini keyifli bulmuşlardır. Öğrencilerin genel olarak açılış mesleğine ilişkin tutumları olumludur.

Tablo 1. Turizm Öğrencilerinin Mesleki Beklentilerine Yönelik Yapılan Çalışmalar (Devamı)

Unur ve Köşker (2015)	Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yüksek Öğrenim Kurumu istatistikleri ile ulusal rapor ve araştırmalardan oluşan ikincil veri kaynakları	Turizm sektöründe çalışma koşullarının genelde çok ağır ve olumsuz olduğu, turizm sektöründe çalışmanın saygınlık kazandırmayacağı, stajların çok ağır olduğu ve staj sonrasında öğrencilerin sektörden soğudukları, önlisans ve lisans eğitimi alan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun üniversite tercihlerinde bölümlerini son sıralarda tercih ettikleri sonuçlarına varmışlardır.
Üzümcü, Alyakut ve Günsel (2015)	Kocaeli Üniversitesi Kartepe Turizm MYO öğrencileri	Öğrencilerin mesleki beklentilerine bakıldığında ilk sırayı ücretler ikinci sırayı da kariyer konusu almaktadır. Son sıraları ise; çalışma koşullarındaki zorluklar ve uzun, yorucu çalışma saatleri konuları almaktadır. Çalışmada öğrenciler; turizm eğitimi ile turizm sektöründe hızla yükselebileceklerini ve uzun yıllar sektörde çalışabileceklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca, mesleki turizm deneyimi elde etmiş öğrencilerin, mesleğin geleceğine ilişkin beklentilerinin olumlu yönde olduğunu, turizm sektöründe çalışmanın eğlenceli ve keyif verici buldukları, mezun olduklarında öğrencilerin büyük çoğunluğu uzun yıllar turizm sektöründe çalışacakları sonuçlarına ulaşmışlardır.
Türker, Uçar ve Ateş (2016)	Karabük Üniversitesi'nde turizm eğitimi alan Öğrenciler	Öğrencilerin en olumsuz algılarının sektördeki çalışma koşullarına yönelik olduğunu tespit etmişlerdir. Turizm endüstrisinde çalışma saatlerinin düzensiz ve çok uzun olması, işin yorucu ve çalışma ortamının stresli olması, sektörün mevsimlik özelliği nedeniyle sektörde daimi bir iş bulmanın güç olduğu ve sektörde çalışarak aile yaşantısını sürdürmenin zorluğu öğrencilerin sektöre karşı olumsuz bir tavır göstermesinin nedenlerindedir. Öğrenciler turizm sektöründeki işlerin gerektirdiği yeterliliğe sahip olduklarını, kişiliklerinin bu sektörde çalışmaya uygun olduğunu, insanlara hizmet vermekten mutlu olduklarını ve kısa sürede sektörde iyi noktalara geleceklarine inandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler sektörden elde edilen kazançların rahat bir yaşam sürmek için yetersiz olduğunu düşünmektedir. Turizm sektöründe çalışmış olan kişilerin sektöre yönelik bakış açıları daha olumlu bulunmuştur.
Özdemir (2017)	Gastronomi ve mutfak sanatları bölümü	Araştırma sonucunda öğrencilerin, büyük kısmı bu alanda akademik kariyer yapmak istediklerini belirtmişlerdir.
Isayeva (2018)	Akdeniz Üniversitesi ve Varşova Yaşam Bilimleri Üniversitesi Turizm Bölümü Lisans öğrencileri	Her iki üniversitede de sınıflara göre beklenti düzeylerine bakıldığında 1. Sınıftaki öğrencilerin mesleki beklentileri en yüksektir. Genel anlamda Polonya'daki öğrencilerin mesleki beklentileri Türkiye'de ki öğrencilerin mesleki beklentilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.
Akyol, Oğan ve Oğan (2018)	Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksek Okulu Turizm Öğrencileri	Öğrencilerin turizm mesleğinin geleceğine yönelik genel olarak olumlu beklentilere sahip olduğunu, bölüme kendi istekleri doğrultusunda geldikleri ve aynı zamanda öğrencilerin sevdiği meslek olduğu için turizm bölümünü tercih ettiğini ifade etmiştir. Ancak çalışmasında turizm bölümüne isteyerek gelmeleri ile mesleki beklenti arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğrenciler; Turizm sektöründe çalışmanın diğer sektörlerle göre daha yorucu olduğunu, ücret konusunda beklentilerinin karşılanmadığını, çalışma saatlerinin çok fazla olduğu konularında beklentilerinin sektörün karşılanmadığını ifade etmişlerdir.

Kandiko ve Mawrein (2013)'in İngiltere'de öğrencilerin algılarını etkileyen etmenleri konu alan araştırmasının sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin eğitimleri için ciddi miktarda para ve zaman harcadıklarından dolayı, eğitim gördükleri kurumlardan hem öğrenimlerini destekleme hem de kariyer olanaklarını arttırmada açık beklentilere sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Maalesef turizm, alanında uzun süreli kariyer fırsatları sunan bir sektör olarak algılanmamakta ve çalışanlar yaşları ilerlediğinde başka sektörlerle yönelmek zorunda kalmaktadır. (Özdiçiner & Kalıncara, 2005; Duman, Tepeci & Unur, 2004). Turizm eğitimi alan öğrencileri, turizm endüstrisi içinde işlerin hem düşük ücretli hem de uzun çalışma saatleri gibi temel özelliklerin farkında olmalarından dolayı, iş doyumu ve motivasyon noktasında olumsuz

etkilenir. Bunun da öğrencileri sektörden ayrılmaya yönelttiği tespit edilmiştir (Jiang & Tribe, 2009). Kişilerin geçmişteki beklentileri; teknolojik değişimlere ve kültürel yaşama bağlı olarak gelecekte değişiklik gösterebilir (Tuncer, 2011, s. 936).

Gelecek Kaygısı ve Çalışma İsteği

Literatürde kaygı kavramını ilk tanımlayan Freud, kaygıyı egonun bir işlevi olarak tanımlanmıştır. May (2013, s. 41) çalışmasında kaygıyı, “birey olarak varlığımız tehdit altına girdiğinde hissettiğimiz duygu” olarak tanımlamıştır. TDK’ya baktığımızda kaygının “genellikle kötü bir şey olacaktı düşünceyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu” ve “üzüntü, endişe duyulan düşünce, gam, tasa” şeklinde tanımlandığı görülür. Amerika Psikoloji Derneği (2019) ise kaygıyı ileride yaşanabilecek bir endişenin önceden düşünülmesi nedeniyle ile kas gerginliği ve kaçınma eylemi şeklinde tanımlamıştır. Kaygı kelimesinin kökenine inildiğinde, endişe, korku, merak anlamlarına gelen eski Yunanca "anxietas" sözcüğünden geldiği görülür (Köknel, 1989, s. 44). Kaygı olgusunun tarihsel köklerine inildiğinde, bu kavramı ilk açıklama girişiminde bulunan Freud’un kaygıyı istenmeyen duygusal durum ve koşulların hissedilmesi olarak açıkladığı görülür (Spielberger, 2010).

Geleceğe dönük düşünme, olumsuz fikirler ve geleceğe ilişkin endişeler içerebilir ve bu durum zaman içerisinde zihinsel ve fiziksel sağlık üzerinde zararlı bir etkiye neden olabilir. Olumlu ya da olumsuz şekilde değerlendirilmiş gelecek düşüncesi, birbirlerinden bağımsız olarak etki ederek; geleceğe dönük hedeflere odaklanmanın, yaşamın farklı değişikliklerine uyum sağlayabilmemize destek olabileceği, ama belirsiz bir gelecek hakkında korku duymanın yaşam zevkimizi ve mutluluğumuzu olumsuz etkileyebileceği görülmüştür (Holman vd., 2008).

Turizm bölümlerinde eğitim alan yükseköğrenim öğrencilerinin gelecek kaygılarına ilişkin algılarını ölçmeye yönelik olarak yapılmış araştırmalarından bazıları Tablo 2’de sonuçları ile birlikte verilmiştir.

Tablo 2. Turizm Öğrencilerinin Mesleki Kaygılarına Yönelik Yapılan Çalışmalar

Eser Sahibi	Araştırma Alanı	Araştırma Sonuçları
Üngüren, 2007	Antalya ilinde ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında turizm eğitimi alan Öğrenciler	Erkek öğrencilerin kaygı düzeyleri kadın öğrencilerin kaygı düzeylerine göre daha yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin sınıfları yükseldikçe kaygı düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Okudukları bölümü kendi istekleri doğrultusunda tercih edenlerin kaygı düzeyleri, diğer öğrencilere göre daha düşük bulunmuştur. Öğrencilerin başarı durumu düştükçe kaygı düzeylerinin yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır.
Baltacı, Üngüren, Avsallı ve Demirel (2012)	Akdeniz Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Balıkesir Üniversitesi’nde turizm eğitimi alan Öğrenciler	Erkek öğrencilerin gelecek kaygısının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğunu, 27 yaş ve üzerindeki öğrencilerin, daha alt yaş gruplarındaki öğrencilere göre gelecek kaygılarının daha düşük, turizm işletmeciliği bölümü öğrencilerinin gelecek kaygılarının, turizm eğitimi alan diğer bölüm öğrencilerine göre daha yüksek olduğu, ayrıca diğer bölümlere göre kariyer yapma isteklerinin daha düşük olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.
Orhan (2015)	Türkiye genelinde lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenciler	Öğrencilerin mesleki açıdan geleceklerini turizm sektöründe görmedikleri, gelecek kaygısı taşıdıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.
Çınar (2018)	Adnan Menderes Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitelerinde Turizm Rehberliği bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin kaygı düzeylerinin orta derecede olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca kadın öğrencilerin mesleki kaygı düzeylerini erkek öğrencilerden daha yüksek bulmuştur.

Tablo 2. Turizm Öğrencilerinin Mesleki Kaygılarına Yönelik Yapılan Çalışmalar (Devamı)

Kurnaz ve Kurnaz (2018)	Marmaris Turizm Meslek Yüksekokulu Turist Rehberliği programı öğrencileri	Öğrencilerin eğitim memnuniyeti açısından olumlu düşündükleri, geleceğe yönelik planlarının olduğu, akademik kariyer yapmak istedikleri ve gelecek kaygı düzeylerinin düşük seviyede çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.
Aşık (2018)	Balıkesir Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otelcilik programı Öğrencileri	Öğrencilerin genel olarak sürekli kaygı seviyesi orta düzeyde, son sınıftaki öğrencilerin kaygı düzeylerinin 1. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu, not ortalaması yüksek olan öğrencilerin kaygı düzeyinin, not ortalaması düşük olanlara göre daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sunulan hizmetin kalitesi, turizmin gelişmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında büyük bir önem taşır. Sektörde çalışan kalifiye elemanların sayısının artırılması, hizmetin kalitesini artırmanın önemli yollarından biridir. Türkiye’de yapılan araştırmalar turizm eğitimi alan öğrencilerin büyük bir kısmının turizm sektöründe bir gelecek göremediklerini ve sektörde bir süre çalışıp daha sonra çalışmayı bıraktıklarını göstermektedir (Unur & Köşker, 2017; Tuna vd., 2017, s. 44). Bu sonuçlar sektörde hem kalifiye personel problemi hem de yüksek seviyede iş gören devir hızı anlamına gelir. Her iki koşulda da yüksek maliyetler sebebiyle turizm sektörü açısından ciddi problemler oluşturacaktır (Seymen vd., 2017, s. 403). Bundan dolayı turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm sektöründe çalışma isteklerinin ne seviyede olduğu ve olumsuz tutumların nedenlerinin araştırılıp analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Yükseköğrenim programlarında turizm eğitim alan öğrencilerin turizm sektöründe çalışma isteklerine ilişkin algılarını ölçen araştırmalardan bazıları sonuçları ile birlikte Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Turizm Öğrencilerinin Turizm Sektöründe Çalışma İsteği Konusunda Yapılan Çalışmalar

Eser Sahibi	Araştırma Alanı	Araştırma Sonuçları
Duman, Tepeci ve Unur (2006)	Mersin Üniversitesi Turizm Bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin turizm sektöründe kariyer yapmak istedikleri fakat sektördeki çalışma koşullarını olumsuz olarak değerlendirdikleri, öğrencilerin yasal düzenlemelerle ilgili beklentilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Avcıkurt, Deveci ve Türkmen (2012)	Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Mezunları	Mezunlarının %31’inin turizm sektöründe, %69’unun diğer sektörlerde çalışmayı sürdürdüklerini tespit etmiştir. Turizm sektörünün tercih edilmeme sebebinin en önemlisi mezunların turizm sektöründe çalışırken düzenli bir aile hayatlarının olmadığını düşünmesi, ikinci büyük sorun olarak, turizm sektörünün sezonluk yapıya sahip olmasından dolayı sürekli olarak çalışma hayatlarının olmaması, diğer sorunlar ise ücret yetersizliği ve düzensiz çalışma saatleri olarak belirlenmiştir.
Çatı ve Bilgin (2013)	Türkiye Geneli Yükseköğrenim Turizm Bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin turizm bölümünü tekrar seçme hakları olsaydı tekrar seçerdim maddesine katılanların oranı katılmayanlara göre daha az olduğu ve öğrencilerin mezuniyetten sonra çalışma yaşamına turizm sektöründe devam etmek isteyenlerin oranı %49,5, devam etmek istemeyenlerin oranı %23,9’u ise turizm sektöründe devam etmek istemediklerini belirtmişlerdir. %26,6’sı ise devam edip etmemek konusunda kararsız kaldıklarını belirtmişlerdir.
Ulama, Batman ve Ulama (2015)	Sakarya Üniversitesi Turizm Bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin %62’sinin turizm sektöründe çalışmayı tercih edecekleri, %38’inin ise, farklı sektörlerle yöneleceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, araştırmada sonucunda; öğrencilerin turizm endüstrisine yönelik olumsuz olarak nitelendirdikleri özelliklerin, düzensiz ve uzun çalışma saatleri, fazla iş yükü, keyfi işten çıkarmalar, çalışma koşullarının aile yaşamına etkisi, kurumsallaşma eksikliği gibi etkenler olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 3. Turizm Öğrencilerinin Turizm Sektöründe Çalışma İsteği Konusunda Yapılan Çalışmalar (Devamı)

Orhan (2015)	Türkiye genelinde lisans düzeyinde turizm eğitimi alan Öğrencileri	Öğrencilerin yönetime olan bakış açıları ne kadar olumlu olursa sektörde çalışma niyetleri de artacağı anlaşılmıştır. Turizm sektöründeki ücretlerin düşük olması, çalışma saatlerinin uzun olması ve mesai ücretlerinin ödenmemesi öğrencilerin sektörde çalışma isteklerini olumsuz etkilediği ve sosyal hakların (ücretli izin, mesai ücreti, mazeret izni, ikramiye, iş güvencesi ve ücretli doğum izni) çalışma niyeti üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Araştırmada ayrıca öğrencilerin yasal haklarının yeterli olmadığından dolayı başka sektörlerle kaydığı, turizm sektörünün ağır çalışma koşullarına sahip olması öğrencilerin sektöre bakış açısını olumsuz etkilediği ve son olarak terfi ve kariyer imkânı sunulduğunda sektörde çalışma isteğinin arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.
Köşker ve Unur (2017)	Türkiye genelinde lisans düzeyinde turizm eğitimi alan Öğrencileri	Kadınların turizm sektöründe çalışma eğilimlerine yönelik tutumlarının erkeklerin sektörde çalışma eğilimi tutumlarına göre daha yüksek olduğunu ve okudukları bölüme isteyerek gelenlerin sektörde çalışma eğilimleri bölüme kendi istekleri doğrultusunda gelmeyenlere göre daha yüksek olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin turizm sektöründe çalışma eğilimlerinin, turizm sektörünü görüp, deneyimleri sırasında olumsuz şartları gördükçe çalışma isteklerinin düştüğü sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca çalışmada; katılımcıların yarısından fazlasının turizm sektöründe çalışmak istemedikleri ifade edilmiştir.
Çınar (2018)	Adnan Menderes Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitelerinden Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencileri	Öğrencilerin mesleği yapma niyetleri, üniversite giriş sınavında okudukları bölümü tercih etme sırasına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Okudukları bölümü ilk 10 sırada tercih eden öğrencilerin mesleği yapma niyetleri, 11-30. Sırada tercih edenlere göre daha yüksektir. Mesleği yapma niyetleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiye bakıldığında; akademik ortalaması 60'ın altında olan öğrencilerin akademik başarı ortalaması 80-99 arasında olan öğrencilere göre daha düşük çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yöntem

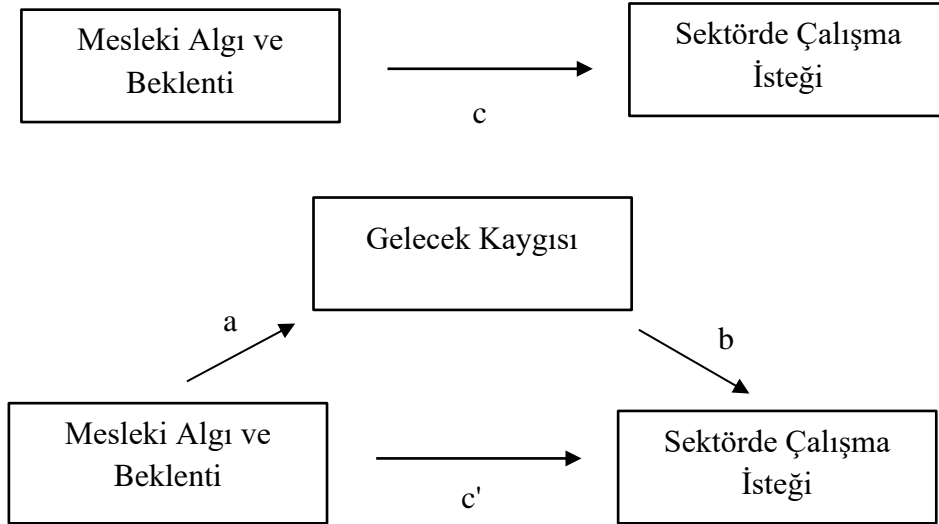
Araştırmanın temel amacı, turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile gelecek kaygılarının, sektörde çalışma istekleri üzerine etkisinin incelenmesidir. Bir diğer temel amaç, araştırmanın bağımsız değişkeni olan mesleki algı ve beklentileri ile bağımlı değişkeni olan sektörde çalışma istekleri arasında, gelecek kaygısı değişkeninin aracılık özelliği taşıyıp taşımadığının araştırılmasıdır.

Araştırma, Antalya il sınırları içerisinde bulunan Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi'nde 2019 yılı Bahar döneminde Turizm ve Otel İşletmeciliği, Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Animasyon, İkram hizmetleri ve Rekreasyon bölümlerinde öğrenimlerine devam eden öğrencileri kapsamaktadır. Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda çalışmanın evreninin 5.342 kişi olduğu tespit edilmiş ve detaylı öğrenci sayıları Tablo 1'de verilmiştir. Krejcie ve Morgan (1970) çalışmalarında yer alan ve kabul gören tabloya ve bu tablodaki sayılara göre araştırmada ulaşılan 364 denek sayısının, çalışma evrenini temsil etmesi açısından yeterli görülmüştür.

Tablo 1: Araştırma Evrenini Oluşturan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversite ve Okul Dağılımları

Öğrenci Sayıları		Toplam
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi	Alanya Turizm Fakültesi	1.070
	ALTSO Turizm MYO	814
Akdeniz Üniversitesi	Turizm Fakültesi	2.300
	Manavgat Turizm Fakültesi	750
	Manavgat MYO	708
Toplam		5.642

Araştırmanın modeli, iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkiyi ve/veya bu ilişkinin düzeyini belirlemeyi sağlayan ilişkisel tarama modeli olarak belirlenmiştir. Baron ve Kenny (1986) modeli kullanılarak aracı değişkenin varlığından söz edebilmek için öncelikle bağımsız değişkenin aracı değişkene, aracı değişkenin bağımlı değişkene ve bağımsız değişkenin bağımlı değişkene anlamlı şekilde etkisinin olduğu gösterilmelidir. Bu koşullar sağlanarak aracı değişken analize dahil edildiğinde bağımsız değişkenin bağımlı değişkene olan etkisi (c') anlamlı olmazsa, "mükemmel aracılık" elde edilir, anlamlı bir etki söz konusu fakat etki gücünde azalma varsa, "kısmi aracılık" olduğu anlaşılmaktadır (Baron & Kenny, 1986). Mevcut araştırmada Şekil 1'de görüldüğü gibi Mesleki Algı ve Beklenti bağımsız değişken, Sektörde Çalışma İsteği bağımlı değişken ve Gelecek Kaygısı aracı değişken rollerindedir.

Kaynak: Model Templates for PROCESS for SPSS and SAS, Andrew F. Hayes.

Şekil 1. Basit Aracılık Modeli

Araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

- H₁: Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.
- H₂: Turizm eğitimi alan öğrencilerin gelecek kaygıları ile sektörde çalışma istekleri arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.
- H₃: Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile gelecek kaygıları arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.
- H₄: Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında, gelecek kaygıları aracı değişken rolü üstlenmektedir.

Anket formunun birinci bölümünde turizm eğitimi alan öğrencilere ait demografik özelliklere yönelik toplam 8 soru yer almaktadır. Anket formunun ikinci kısmında yer alan turizm eğitimi alan öğrencilere yönelik mesleki algı ve beklenti ölçeği; Aymankuy ve Aymankuy (2013) tarafından lisans düzeyinde turizm eğitimi almakta olan öğrencilerin turizm sektöründeki istihdam ile ilgili görüşlerini ve turizm sektörüne yönelik kariyer beklentilerini tespit etmeyi amaçladıkları çalışma ve Akyol, Oğan ve Oğan (2018) tarafından meslek yüksekokullarında öğrenim gören turizm programı öğrencilerinin turizm eğitimi almayı tercih etme nedenlerini belirleyerek, turizm mesleğine ilişkin gelecek beklentilerini ortaya koymayı amaçladıkları çalışmadan yararlanılarak oluşturulmuştur. Üçüncü bölümde yer alan turizm eğitimi alan öğrencilere yönelik gelecek kaygısı ölçeği; Cabi ve Yalçınalp (2013) tarafından

öğretmen adaylarına yönelik geliştirilen mesleki kaygı ölçeği, turizm eğitimi alan öğrencilere uyarlanarak oluşturulmuştur. 8 faktör ve 45 ifadeden oluşan ölçekten öğretmenlik, öğrenci ve okul yönetimi gibi ilgisiz olan ifadeler çıkarılarak, 25 ifadeli bir ölçek oluşturulmuştur. Son bölümde bulunan turizm sektöründe çalışma isteği ölçeğinin hazırlanmasında; Kusluvan ve Kusluvan (2000) tarafından yapılan “Turizm lisans öğrencilerinin Türkiye’de turizm endüstrisinde çalışmaya yönelik algıları ve tutumları” isimli çalışmasından faydalanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin %25’inin 17-20 yaş aralığında, %64’ünün 21-24 yaş aralığında, %6,9’unun 25-28 yaş aralığında ve %3’ünün 29 ve üzeri yaş aralığında oldukları görülmektedir. Katılımcılardan %64 oranla 233 kişinin 21-24 yaş aralığında ve kümülatif toplamda %90’ının 17-24 yaş aralığında olmaları, çalışmanın evreninin üniversite öğrencilerinden oluşması ile açıklanabilir. Katılımcıların %37,1’i kadın, %62,9’u erkek katılımcılardır. Katılımcıların %17’si ön lisans, %79,9’u lisans ve %3’ü yüksek lisans öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 2. Demografik Bulgular

Yaş	N	Yüzde (%)
17-20 Yaş	91	25
21-24 Yaş	233	64
25-28 Yaş	25	6,9
29 Yaş ve Üzeri	11	3
Cinsiyet	N	Yüzde (%)
Kadın	135	37,1
Erkek	229	62,9
Öğrenim Durumu	N	Yüzde (%)
Ön Lisans	62	17
Lisans	291	79,9
Yüksek Lisans	11	3
Öğrenim Gördüğü Bölüm	N	Yüzde (%)
Turizm ve Otel İşletmeciliği	259	71,2
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	75	20,6
Animasyon	15	4,1
İkram hizmetleri	7	1,9
Rekreasyon	7	1,9
Eksik Veri	1	0,3
Sınıf	N	Yüzde (%)
1. Sınıf	60	16,5
2. Sınıf	140	38,5
3. Sınıf	87	23,9
4. Sınıf	57	15,7
Not Ortalaması	N	Yüzde (%)
1-1,99	37	10,2
2-2,99	221	60,7
3.Nis	92	25,3
Mesleki Deneyim	N	Yüzde (%)
Yok	138	37,9
1-3 Yıl	164	45,1
4-6 Yıl	42	11,5
7 Yıl ve Üzeri	18	4,9
Bölüm Tercih Sırası	N	Yüzde (%)
1-4	244	67
5-8	52	14,3
9-12	23	6,3
12 ve Üzeri	34	9,3

Katılımcıların %71,2'si Turizm ve Otel İşletmeciliği, %20,6'sı Gastronomi ve Mutfak Sanatları, %4,1'i Animasyon, %1,9'u İkrâm Hizmetleri ve %1,9'u Rekreasyon bölümü öğrencisidir. Bu öğrencilerin, %16,5'i birinci sınıf, %38,5'i ikinci sınıf, %23,9'u üçüncü sınıf ve %15,7'si dördüncü sınıf öğrencisinden oluşmaktadır ve not ortalamalarına bakıldığında; %10,2'si 1-1,99 arası, %60,7'si 2-2,99 arası ve %25,3'ü 3-4 arası not ortalamalarına sahiptir. Öğrencilerin mesleki deneyimi olup olmadığına bakıldığında ise; %37,9'unun daha önce turizm sektöründe hiç deneyimleri olmazken, %45,1'inin 1-3 yıl arası, %11,5'inin 4-6 yıl arası ve %4,9'unun 7 yıl ve üzerinde deneyime sahip olduğu görülmüştür. Son olarak öğrencilerin turizm bölümünü kaçınıcı sırada tercih ettiğine dair bulgulara bakıldığında; %67'sinin 1-4 arası, %14,3'ünün 5-8 arası, %6,3'ünün 9-12 arası ve %9,3'ünün 12 ve üzeri tercih sıralamalarına sahip olduğu sonucu çıkmıştır. %67 oranla 244 öğrencinin 1-4 arası tercihle öğrenimlerine devam etmekte oldukları bölümlere girdiklerini belirtmeleri, bu öğrencilerin bölümlerini seçerken istekli olduklarını göstermektedir.

Mesleki algı ve beklenti ölçeğine yapılan faktör analizi sonucunda elde edilen ilk faktörün 6 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %33,620'sini açıkladığı görülmektedir. Faktöre yüklenen ifadeler incelendiğinde Akyol, Oğan ve Oğan (2018) tarafından yapılan analiz sonuçları ile benzerlik göstermiş ve faktör "Kariyer Beklentileri" olarak adlandırılmıştır. "Yasal ve Diğer Mesleki Haklara İlişkin Görüşler" olarak adlandırılan ikinci faktör 7 ifadeden oluşmakta ve toplam varyansın %12,369'unu açıklamaktadır. "Sosyal Hayata İlişkin Görüşler" olarak adlandırılan üçüncü faktörün 6 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %6,237'sini açıkladığı görülmüştür. Ve son olarak "Ücretlere İlişkin Görüşler" olarak adlandırılan dördüncü faktör 2 ifadeden oluşmakta ve toplam varyansın %4,938'sini açıklamaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Sektörle İlgili Görüş ve Beklenti Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

	Faktörler/İfadeler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans (%)	Özdeğer	Alfa Katsayısı
Kariyer Beklentileri					
16	Turizm sektöründe yönetici pozisyonuna kadar yükselmeyi hedefliyorum.	,878	33,620	7,060	0,867
15	Turizm sektöründe uzun yıllar çalışabilirim.	,828			
14	Mezun olduktan sonra bu sektörde çalışmayı düşünüyorum.	,800			
17	Uzun dönemde iyi bir gelir düzeyi sağlayabilirim.	,737			
18	Turizm sektöründe ilerleme fırsatları çoktur.	,537			
19	Turizm mesleği esnek bir kariyer fırsatı sunmaktadır.	,446			
Yasal ve Diğer Mesleki Haklara İlişkin Görüşler					
21	Turizm mesleğinde çalışma saatleri düzenlidir.	,799	12,369	2,598	0,819
22	Turizm sektöründe çalışmak, diğer sektörlerde çalışmaktan daha yorucu değildir.	,787			
24	Turizm sektöründe, işten çıkarılma durumunda yasal haklar yeterlidir.	,659			
25	Turizm sektöründe çalışırken iş sağlığı ve güvenliğinin sağlandığını düşünüyorum.	,647			
11	Ücretler diğer sektörler ile hemen hemen aynıdır.	,537			
9	Sosyal güvence imkânları yeterlidir.	,417			
10	Barınma, yeme-içme koşulları uygun ve yeterlidir.	,404			
Sosyal Hayata İlişkin Görüşler					
7	Sosyal ilişkilerin yüksek olduğu bir meslektir.	,805	6,237	1,310	0,797
5	Turizm mesleğinde çalışmak eğlencelidir.	,696			
3	Turizm mesleği cinsiyetime uygundur.	,639			
6	Turizm endüstrisi ülkemizde giderek kurumsallaşmaktadır.	,591			
4	Turizm mesleği günümüzde geçerli bir meslektir.	,583			
2	Turizm mesleği oldukça saygın bir meslektir.	,405			

Tablo 3. Sektörle İlgili Görüş ve Beklenti Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları (devamı)

Ücretlere İlişkin Görüşler					
12	Ücretler yeterli ve tatmin edicidir.	-,849	4,938	1,037	0,738
13	Prim, bahşiş gibi ek ücretler yeterlidir.	-,835			
Açıklanan Varyans: %57,164 KMO Değeri: 0,897 Barlett Test Sig.: 0,000 Ölçeğin Tümüne Ait Alfa Katsayısı: 0,896					

Tablo 4’de Gelecek Kaygısı ölçeğine ait faktör analizi sonuçları verilmiştir. Elde edilen verilere göre KMO değeri 0,881 > 0,7 olduğu ve Barlett testi Sig. değeri anlamlı olduğu görülmektedir. Bu sonuçlarla veri setinin faktör analizi için uygun olduğu anlaşılmış analize devam edilmiştir. Gelecek kaygısı ölçeğine yapılan faktör analizi sonucunda faktörlere yüklenen ifadeler incelendiğinde “Görev Merkezli Kaygı” olarak adlandırılan ilk faktörün 6 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %37,616’sını, “Gelecek Merkezli Kaygı” olarak adlandırılan ikinci faktörün 5 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %12,075’ini, “Ekonomik Merkezli Kaygı” olarak adlandırılan üçüncü faktörün 3 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %7,376’sını, “İletişim Merkezli Kaygı” olarak adlandırılan dördüncü faktörün 3 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %5,734’ünü, “İş Ortamı Merkezli Kaygı” olarak adlandırılan beşinci faktörün 4 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %5,352’sini açıkladığı görülmektedir.

Tablo 4. Gelecek Kaygısı Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktörler/İfadeler		Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans (%)	Özdeğer	Alfa Katsayısı
Görev Merkezli Kaygı					
16	Çalışacağım kişilerin beni yetersiz bulmalarından kaygılanırım.	,847	37,616	7,899	0,867
15	Çalışacağım kişilerin benim alan bilgimi yetersiz bulmalarından kaygılanırım.	,778			
17	Benden beklenen, mesleğimin gerektirdiği özellikleri yapamamak beni kaygılandırıyor.	,680			
18	Mesleğimi icra etmek için gerekli olan sınavları kazanamama korkusu beni kaygılandırıyor.	,649			
14	Turizm sektöründe çalışırken yöneticilerin beni kontrol amaçlı izlemesinden kaygılanırım.	,619			
13	Sorunlu müşteriler ile başa çıkamamaktan kaygılanırım.	,617			
Gelecek Merkezli Kaygı					
20	Mezun olduktan sonra istediğim kurumda çalışmamak beni kaygılandırıyor.	,932	12,075	2,536	0,878
21	Mezun olduktan sonra istediğim konumda çalışmamak beni kaygılandırıyor.	,850			
19	Mezun olduktan sonra iş bulamama ihtimali beni kaygılandırıyor.	,832			
22	Turizm sektöründe çalıştığımda mutsuz olmaktan korkuyorum.	,640			
23	Gelecekte, turizm sektörünün seçtiğimden dolayı pişmanlık yaşamaktan korkuyorum.	,506			
Ekonomik Merkezli Kaygı					
1	Turizm mesleğinden elde edeceğim gelirin standart bir yaşam için yeterli olamayacağından kaygılanırım.	,875	7,376	1,549	0,772
2	Turizm mesleğinden elde edeceğim gelir ile ailemin ihtiyaçlarını karşılayamamaktan kaygılanırım.	,870			
3	Toplumda mesleğime yönelik saygının azalmasından kaygılanırım.	,637			
İletişim Merkezli Kaygı					
5	Turizm sektöründe çalışmaya başladığımda kendimi iyi ifade edememekten kaygılanırım.	,906	5,734	1,204	0,765
4	Turizm sektöründe çalışmaya başladığımda iletişim kuramamaktan kaygılanırım.	,834			

Tablo 4. Gelecek Kaygısı Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Devamı)

24	Çalışacağım çevreye uyum sağlayamamaktan korkuyorum.	,524			
İş Ortamı Merkezli Kaygı					
9	Mesleğimi yaparken iş arkadaşlarımdan beni sevmemesinden kaygılanırım.	-,754	5,352	1,124	0,821
8	Sektöründe çalışmaya başladığımda yöneticilerin bana saygı göstermemesinden kaygılanırım.	-,741			
7	Turizm mesleğinde çalıştığımda iş arkadaşlarımdan bana saygı göstermemesinden kaygılanırım.	-,717			
10	Mesleğimi yaparken hizmet verdiğim kişilerin beni sevmemesinden kaygılanırım.	-,622			
Açıklanan Varyans: %68,153 KMO Değeri: 0,881 Barlett Test Sig.: 0,000 Ölçeğin Tamamına Ait Alfa Katsayısı: 0,916					

Katılımcıların çalışma isteği düzeylerinin belirlenmesine yönelik 11 ifadeden oluşan çalışma isteği ölçeğine uygulanan faktör analizi sonucunda 0,50'nin altında düşük ortak varyansa sahip 2 numaralı ifade analizden çıkartılmıştır. Bu maddenin çıkartılmasından sonra 10 ifade üzerinde yinelenen faktör analizi sonucunda, ifadeler 2 faktör altında toplanmış ve toplam açıklanan varyans %55,869 olarak bulunmuştur. Tablo 5'de Çalışma İsteği ölçeğine ait faktör analizi sonuçları verilmiştir. Elde edilen verilere göre KMO değeri 0,865 > 0,7 olduğu ve Barlett testi Sig. değeri anlamlı olduğu görülmektedir. Bu sonuçlarla veri setinin faktör analizi için uygun olduğu anlaşılmış analize devam edilmiştir. Gelecek kaygısı ölçeğine yapılan faktör analizi sonucunda faktörlere yüklenen ifadeler incelendiğinde "Mesleğe Yönelik Olumsuz Yaklaşım" olarak adlandırılan ilk faktörün 6 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %42,925'ini, "Mesleğe Yönelik Olumlu Yaklaşım" olarak adlandırılan ikinci faktörün 4 ifadeden oluştuğu ve toplam varyansın %12,894'ünü açıkladığı görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5. Çalışma İsteği Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

	Faktörler/İfadeler	Faktör Yükleri	Açıklanan Varyans (%)	Özdeğer	Alfa Katsayısı
Mesleğe Yönelik Olumsuz Yaklaşım					
5	Turizm sektöründe uzun yıllar çalışacağımı sanmıyorum.	,806	42,975	4,297	0,813
6	Okuldan mezun olunca ne iş yapacağımı bilmiyorum.	,790			
7	Turizm bölümünü seçmek benim için bir hataydı.	,749			
4	Mezun olunca turizm sektöründe çalışacağımı sanmıyorum	,718			
1	Turizm sektöründe kariyer yapmanın bana kazandıracağı fazla bir şey yok.	,582			
3	Okulu bırakmak istiyorum.	,521			
Mesleğe Yönelik Olumlu Yaklaşım					
8	Okuduğum bölümle ilgili iş olanaklarıyla ilgileniyorum.	,801	12,894	1,289	0,753
9	Turizm sektöründe çalışmanın keyifli olacağını düşünüyorum.	,755			
11	Genellikle arkadaşlarımla okuduğum bölüme yönelik iş olanakları hakkında olumlu konuşurum.	,715			
10	Turizm sektöründe kariyer yapmak bana çok şey kazandırır.	,645			
Açıklanan Varyans: %55,869 KMO Değeri: 0,865 Barlett Test Sig.: 0,000 Ölçeğin Tamamına Ait Alfa Katsayısı: 0,846					

Araştırmada yararlanılan parametrik testlerin uygulanabilmesi için ön koşul olan verilerin normal dağılım göstermesi veya normale yakın bir dağılıma sahip olması durumu incelenmiştir. Bunun için veriye ait çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır (Coşkun vd., 2017). Nispeten az sayıda büyük değere sahip ve sağa doğru olan olumlu bir çarpık dağılımın, nispeten az sayıda küçük değere sahip ve sola doğru olan olumsuz bir çarpık dağılımın varlığını işaret eder. -1 ila +1 aralığının dışında kalan çarpıklık ve basıklık değerleri, büyük ölçüde normal bir dağılım olmadığını gösterir (Hair, Black, Bavin & Anderson, 2014). Aşağıdaki Tablo 6’da görüldüğü üzere çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,-1 değerler arasında yer aldıklarından verilerin normal bir dağılıma sahip olduğu anlaşılmış ve parametrik testlerin uygulanmasında bir sakınca görülmemiştir.

Tablo 6. Faktör Alt Boyutlarına Ait Normallik Analizi Tablosu

		Çarpıklık		Basıklık	
		İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
Mesleki Algı ve Beklenti	Kariyer Beklentisi	-,319	,128	-,192	,256
	Yasal vd. Haklara İlişkin Görüşler	-,041	,128	-,099	,256
	Sosyal Hayata İlişkin Görüşler	-,786	,128	,915	,256
	Ücretlere İlişkin Görüşler	-,055	,128	-,499	,256
Gelecek Kaygısı	Görev Kaygısı	-,046	,128	-,437	,256
	Gelecek Kaygısı	-,393	,128	-,290	,256
	Ekonomik Kaygı	-,348	,128	-,199	,256
	İletişim Kaygısı	,072	,128	-,578	,256
	Ortam Kaygısı	,059	,128	-,349	,256
Çalışma İsteği	Olumsuz Yaklaşım	,057	,128	-,378	,256
	Olumlu Yaklaşım	,239	,128	-,068	,256

Mevcut araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ankette yer alan Mesleki Algı ve Beklenti, Gelecek Kaygısı ve Sektörde Çalışma İsteği ölçeklerine ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir. Güvenirlik analizi sonuçlarına göre 25 maddeden oluşan “Mesleki Algı ve Beklenti Ölçeği” 0,885, yine 25 maddeden meydana gelen “Gelecek Kaygısı Ölçeği” 0,907 ve 11 maddelik “Çalışma İsteği Ölçeği” 0,859 alfa değerleri ile yüksek derecede güvenilir ölçekler olarak görülmüştür.

Tablo 7. Mesleki Algı ve Beklenti, Gelecek Kaygısı ve Çalışma İsteği Ölçeklerine İlişkin Güvenirlik Analizi Bulguları

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach’s Alpha
Mesleki Algı ve Beklenti	25	0,885
Gelecek Kaygısı	25	0,907
Çalışma İsteği	11	0,859

Çalışmada değişkenler arasındaki ilişkilerin açıklanabilmesi ve kurulan hipotezlerin test edilmesi amacı ile korelasyon ve aracılık analizlerinden yararlanılmıştır. Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında pozitif yönlü bir ilişki (H_1) olup olmadığı, gelecek kaygıları ile sektörde çalışma istekleri arasında negatif bir ilişki (H_2) olup olmadığı ve mesleki algı ve beklentileri ile gelecek kaygıları arasında negatif bir ilişki (H_3) olup olmadığı korelasyon analizi ile test edilmiştir. Öğrencilerin gelecek kaygılarının, mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında aracı değişken rolü (H_4) üstlenip üstlenmediği aracılık analizi ile test edilmiştir.

Mesleki algı ve beklenti ile alt boyutlarının çalışma isteği ile ilişkisini ortaya koymaya yönelik korelasyon katsayıları Tablo 8’de verilmiştir. Değişkenler arasında korelasyon analizi sonuçları aşağıda sıralanmıştır;

- Mesleki algı ve beklenti alt boyutlarından olan kariyer beklentisi ile çalışma isteği arasında yüksek (,647),
- Yasal ve diğer haklara ilişkin algı ile çalışma isteği arasında zayıf (,243),
- Sosyal hayat algısı ile çalışma isteği arasında orta (,500),
- Ücret algısı ile çalışma isteği arasında zayıf (,249) düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu görülmektedir.

Mesleki algı ve beklenti değişkeni ile çalışma isteği değişkeni arasında orta düzeyde (,540 ; $p<0,01$) pozitif yönlü bir ilişki olduğu, yani öğrencilerin mesleki algı ve beklenti düzeylerinde meydana gelecek değişikliğin, sektörde çalışma istekleri üzerinde pozitif yönlü bir etkisinin olacağı anlaşılmaktadır. Mesleki algı ve beklenti değişkeninin alt boyutlarından olan kariyer beklentisi (,647) ve sosyal hayat algısı (,500), sektörde çalışma isteği üzerinde en yüksek pozitif etkiye sahip değişkenler oldukları görülmektedir.

Tablo 8. Mesleki Algı ve Beklenti ve Alt Boyutlarının Çalışma İsteği ile İlişkisi

		1	2	3	4	5	6
1	Kariyer Beklentisi	1					
2	Yasal ve Diğer Haklara İlişkin Algı	,373**	1				
3	Sosyal Algı	,636**	,388**	1			
4	Ücret Algısı	,353**	,490**	,299**	1		
5	Mesleki Algı ve Beklenti	,783**	,735**	,745**	,745**	1	
6	Sektörde Çalışma İsteği	,647**	,243**	,500**	,249**	,540**	1

** . Korelasyon, $p<0,01$ seviyesinde anlamlı (Çift yönlü)

Gelecek kaygısı ve alt boyutlarının çalışma isteği ile ilişkisini ortaya koymaya yönelik korelasyon katsayıları Tablo 9’da verilmiştir. Değişkenler arasında korelasyon analizi sonuçları aşağıda sıralanmıştır;

- Gelecek kaygısı alt boyutlarından olan görev kaygısı ile çalışma isteği arasında zayıf (-,226),
- Gelecek kaygısı ile çalışma isteği arasında orta (-,343)
- Ekonomik kaygı ile çalışma isteği arasında zayıf (-,232)
- İletişim kaygısı ile çalışma isteği arasında zayıf (-,252)
- İş Ortamı kaygısı ile çalışma isteği arasında zayıf (-,201) düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

Gelecek kaygısı ile çalışma isteği arasında orta düzeyde (-,343 ; $p<0,01$) negatif yönlü bir ilişki olduğu, yani öğrencilerin gelecek kaygısı düzeyleri ile sektörde çalışma isteklerinin ters yönlü bir ilişki içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Alt boyutlar arasında en yüksek etkiye sahip olan değişkenin gelecek merkezli kaygı (-,353) olduğu görülmüştür.

Tablo 9. Gelecek Kaygısı ve Alt Boyutlarının Çalışma İsteği İle İlişkisi

		1	2	3	4	5	6	7
1	Görev Merkezli Kaygı	1						
2	Gelecek Merkezli Kaygı	,488**	1					
3	Ekonomik Merkezli Kaygı	,325**	,487**	1				
4	İletişim Merkezli Kaygı	,571**	,418**	,296**	1			
5	İş Ortamı Merkezli Kaygı	,597**	,345**	,323**	,494**	1		
6	Gelecek Kaygısı	,805**	,745**	,647**	,758**	,745**	1	
7	Sektörde Çalışma İsteği	-,226**	-,353**	-,232**	-,252**	-,201**	-,343**	1

** . Korelasyon, $p < 0,01$ seviyesinde anlamlı (Çift yönlü)

Tablo 10 incelendiğinde mesleki algı ve beklenti ile gelecek kaygısı arasında düşük (-165 ; $p < 0,01$) düzeyde negatif yönlü bir ilişkinin varlığından söz edilebilir. İlişki düzeyinin zayıf olmasıyla beraber değişkenlerden birinde meydana gelecek artış diğerinin düşmesine, ya da birinde meydana gelecek düşüş diğerinin artmasına yol açacağı söylenebilir. Buradan yola çıkarak bir turizm bölümü öğrencisinin mesleki algı ve beklentisinin pozitif olması, gelecek kaygısının azalmasına yol açacağı öngörüsünde bulunulabilir.

Tablo 10. Mesleki Algı ve Beklenti ile Gelecek Kaygısı İlişkisi

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Kariyer Beklentisi	1										
2	Yasal ve Diğer Haklara İlişkin Algı	,373**	1									
3	Sosyal Algı	,636**	,388**	1								
4	Ücret Algısı	,353**	,490**	,299**	1							
5	Mesleki Algı ve Beklenti	,783**	,735**	,745**	,745**	1						
6	Görev Merkezli Kaygı	-,091	,091	-,159**	-,023	-,059	1					
7	Gelecek Merkezli Kaygı	-,194**	-,072	-,183**	-,203**	-,221**	,488**	1				
8	Ekonomik Merkezli Kaygı	-,172**	-,140**	-,106*	-,263**	-,235**	,325**	,487**	1			
9	İletişim Merkezli Kaygı	-,082	,128*	-,113*	,011	-,019	,571**	,418**	,296**	1		
10	İş Ortamı Merkezli Kaygı	-,130*	,024	-,141**	-,006	-,081	,597**	,345**	,323**	,494**	1	
11	Gelecek Kaygısı	-,181**	,011	-,190**	-,129*	-,165**	,805**	,745**	,647**	,758**	,745**	1

** . Korelasyon, $p < 0,01$ seviyesinde anlamlı (Çift yönlü)

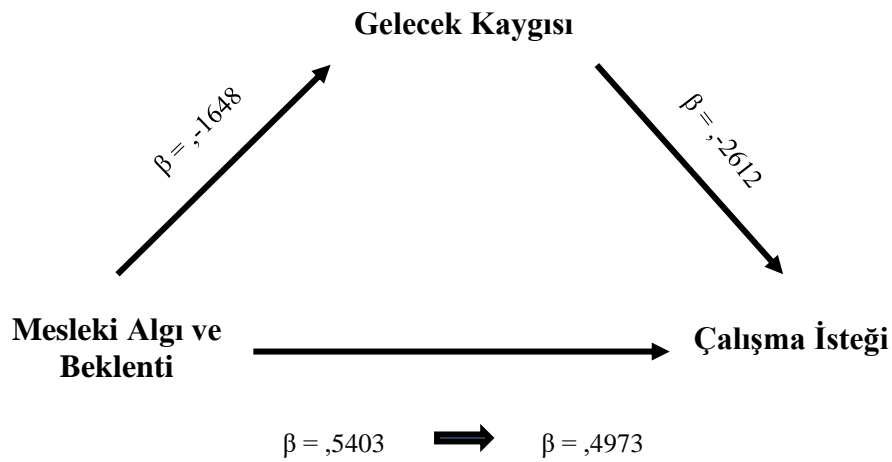
* . Korelasyon, $p < 0,05$ seviyesinde anlamlı (Çift yönlü)

Aracı değişkenden söz edebilmemiz için dolaylı etki analizinde güven aralığının sıfır içermemesi gerekmektedir (Hayes, 2015). Aracı değişken analizi sonucunda elde edilen dolaylı etkinin anlamlı ve pozitif olduğu ($,0430$), ve güven aralığının sıfır içermediği (BootLLCI= $,0110$ – BootULCI= $,1007$) görülmüştür.

Tablo 11. Aracı Değişken (Mediator) Analiz

	B	se	B	t	p
1. Adım: a katsayısı	-,1840	,0579	-,1648	-3,1782	,001
2. Adım: b katsayısı	-,2793	,0457	-,2612	-6,1096	,000
3. Adım: c katsayısı	,6452	,0528	,5403	12,2181	,000
4. Adım: c' katsayısı	,5938	,0510	,4973	11,6347	,000

Tablo 11 incelendiğinde, aracılık modelinin ön koşullarından olan bağımsız değişkenin aracı değişkeni (a yolu) anlamlı bir şekilde etkilediği ($\beta = -,1648$; $p < ,01$), ikinci olarak aracı değişkenin bağımlı değişken (b yolu) üzerinde anlamlı bir etkisi ($\beta = -,2612$; $p < ,01$) olduğu görülmektedir. Analiz sonucuna göre bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde (c yolu) anlamlı bir etkisinin ($\beta = ,5403$; $p < ,01$) olduğu, ancak aracı değişkenin analize dahil edilmesiyle bağımlı değişken (c' yolu) üzerindeki etkinin azaldığı ($\beta = ,4973$; $p < ,01$) anlaşılmaktadır. Bu durum bizlere, turizm eğitimi alan öğrencilerin gelecek kaygılarının, meslek algı ve beklentileri ile çalışma istekleri arasında aracı bir değişken olma özelliği taşıdığını göstermektedir. Aracı değişken olan gelecek kaygısının analize dahil edildikten sonra mesleki algı ve beklenti değişkeninin çalışma isteği üzerindeki etkisi anlamlılığını koruyarak düşüş göstermesi, kısmi aracı değişkenlik olduğunu anlamamızı sağlamaktadır.

Şekil 2. Aracı Değişken Grafiği

Gelecek kaygısı değişkeni analize dahil edildiğinde çalışma isteği regresyon katsayısında azalma olmasına rağmen hala anlamlı olduğu ($\beta = ,5403 > \beta = ,4973$; $p < 0,01$), dolayısıyla gelecek kaygısının mesleki algı ve beklenti ile çalışma isteği arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık ettiği görülmüştür. Aracı değişken analizinden elde edilen değerler incelendiğinde değişkenler arasındaki etki katsayıları şöyledir;

- Toplam Etki: $\beta = ,5403$
- Doğrudan Etki: $\beta = ,4973$
- Dolaylı Etki: $\beta = ,0430$

Bu analiz sonuçları bizlere, mesleki algı ve beklenti değişkeninin çalışma isteği üzerinde önemli ölçüde etkisinin olduğunu, ancak kaygı değişkeninin aracı değişken olması durumunda bu etkinin azalacağını göstermiştir. Araştırmanın başında ortaya konulan dört hipoteze ilişkin yapılan araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde Tablo 12'de görüldüğü gibi dört hipotezde kabul edilmiştir.

Tablo 12. Hipotezlerin Değerlendirilmesi

H₁	Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.	p<0,01	Kabul
H₂	Turizm eğitimi alan öğrencilerin gelecek kaygıları ile sektörde çalışma istekleri arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.	p<0,01	Kabul
H₃	Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile gelecek kaygıları arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.	p<0,01	Kabul
H₄	Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri ile sektörde çalışma istekleri arasında, gelecek kaygıları kısmi aracı değişken rolü üstlenmektedir.	p<0,01	Kabul

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Ülkemizde turizm sektörünün temel sorunlarından birisinin, turizm eğitimi almış çalışan sayısının eksikliği ve özellikle nitelikli ara eleman istihdamı eksikliği olduğu bilinmektedir (Üzümcü vd., 2015, s. 192). Turizm eğitimi alan öğrencilerin mesleki algı ve beklentilerini bilmek ve bu algı ve beklentinin sektörde çalışmaya devam etme ya da etmeme niyeti üzerinde nasıl etkili olduğunu ortaya koymak. Bu temel sorunu çözmek açısından önemlidir.

Araştırmada mesleki algı ve beklenti değişkeni ile çalışma isteği değişkeni arasında orta düzeyde ($r=,540$; $p<0,01$) pozitif yönlü bir ilişki olduğu, yani öğrencilerin mesleki algı ve beklenti düzeylerinde meydana gelecek değişikliğin, sektörde çalışma istekleri üzerinde doğru yönlü bir etkisinin olacağı anlaşılmaktadır. Mesleki algı ve beklenti değişkeninin alt boyutlarından olan kariyer beklentisi ($r=,647$) ve sosyal hayat algısı ($r=,500$), sektörde çalışma isteği üzerinde en yüksek pozitif etkiye sahip değişkenler oldukları görülmektedir. Benzer sonuçlar Orhan (2015)'in çalışmasında da mevcuttur. Bu sonuca göre, öğrencilerin turizm alanındaki mesleğine ilişkin algılamaları ve turizmden beklentileri ne kadar pozitif yönde geliştirilebilir ise öğrencilerin sektörde kalma isteklerinin de artacağı söylenebilir. Turizm eğitimi alan öğrencilerin gerek üniversiteye gelene kadar turizm ile ilgili mesleki beklentilerinin ve algılarının duydukları ile sınırlı olması, gerekse üniversite eğitimleri süresince mesleğe ilişkin yeterli düzeyde ve nitelikte saha ile ilişki içinde olamamaları, öğrencilerin algı ve beklentilerini negatif yönde etkilemekte ve mezun olduklarında bu meslekte çalışmayı düşünmemeye itmektedir. Sektör açısından bakıldığında da mesleki yeterliliklere ve eğitime sahip kalifiye personel sayısının artması için, turizm sektörüne ilişkin mesleki algı ve beklentilerin pozitif yönde geliştirilmesi oldukça önemlidir. Turizmden mezun olan öğrencilerin Avcı'nın (2011) araştırma sonucundaki gibi turizm sektöründe çalışma niyetlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşan araştırmaların yanı sıra Keleş'in (2018) ve Türker'in (2016) araştırmalarında olduğu gibi düşük olduğu sonucuna ulaşan çalışmalar da bulunmaktadır. Bunun altında yatan mesleki prestijinin yeterince iyi olmaması, ücretlerin yetersizliği veya çalışma şartlarının yeterince iyi olmaması gibi temel sorunların hem sektör hem eğitim kurumlarının ortak çalışmaları ile düzenlenmesi yönünde yapılacak girişimler sektörün geleceği açısından önemlidir.

Gelecek kaygısı ile çalışma isteği arasında orta düzeyde ($r=-,343$; $p<0,01$) negatif yönlü bir ilişki olduğu, yani öğrencilerin gelecek kaygısı düzeyleri ile sektörde çalışma isteklerinin ters yönlü bir ilişki içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Daha önce Çınar (2018) tarafından yapılan çalışmada benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Alt boyutlar arasında en yüksek etkiye sahip olan değişkenin gelecek merkezli kaygı ($r=-,353$) olduğu görülmüştür. Diğer araştırmalara bakıldığında da, turizm öğrencilerinin büyük bir kısmı istemeden turizm ile ilgili bölümleri tercih ettiği ve turizm öğrencilerinin büyük bir kısmının mecbur kalmadıkları sürece turizm sektöründe çalışmak istemediklerini göstermektedir (Keleş, 2018, s. 228). Türker'n (2016) araştırmasında öğrencilerin sektörden elde edecekleri gelirin rahat bir yaşam sürmek için yetersiz olduğuna inandıkları, sektörde ödenen ücret ve elde edilen ek gelirlerin yetersiz

olduğunu düşündükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin meslek seçiminde en çok dikkate aldığı gelir konusu, gelecek kaygısı boyunda önemli bir belirleyici olmakta ve bu algılar öğrencileri meslekten uzaklaştırmaktadır.

Mesleki algı ve beklenti ile gelecek kaygısı arasında düşük (-165; $p<0,01$) düzeyde negatif yönlü bir ilişkinin varlığından söz edilebilir. İlişki düzeyinin zayıf olmasıyla beraber değişkenlerden birinde meydana gelecek artış diğerinin düşmesine, ya da birinde meydana gelecek düşüş diğerinin artmasına yol açacağı söylenebilir. Buradan yola çıkarak bir turizm bölümü öğrencisinin mesleki algı ve beklentisinin pozitif olmasının, gelecek kaygısında düşüşe neden olacağı öngörüsünde bulunulabilir.

Türkiye’de turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların sayısı ve öğrenci sayısı her geçen yıl artmaktadır. Bu olağan dışı dönemler dışında sürekli büyümekte olan turizm sektörü açısından olumludur. Ancak turizm eğitimi almış dinamik genç mezunların turizm sektörü dışındaki sektörlere yönelmeleri turizmin gelişimi ve geleceği adına endişe verici bir durumdur (Köşker & Unur, 2017, s. 139). Bu sorun sektör temsilcileri ve turizm eğitim kurumlarınca ortaklaşa ele alınmalı, sektör ve üniversite işbirlikleri artırılmalı ve turizme hak ettiği mesleki prestijini sağlanması için meslek yasasının çıkması yönünde adımlar atılması faydalı olacaktır.

Yapılan araştırma sonucunda gelecek kaygısının mesleki algı ve beklenti ile çalışma isteği arasındaki ilişkiye kısmi olarak aracılık ettiği görülmüştür. Turizm eğitimi alan öğrencilerin gelecek kaygılarının, mesleki algı ve beklentileri ile çalışma istekleri arasında aracı bir değişken olma özelliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu analiz sonuçları bizlere, mesleki algı ve beklenti değişkeninin çalışma isteği üzerinde önemli ölçüde etkisinin olduğunu, ancak kaygı değişkeninin aracı değişken olması durumunda bu etkinin azalacağını göstermiştir.

Sonuç olarak mesleki algı ve beklenti düzeyi yüksek olan, yani sektörle ilgili olumlu düşüncelere sahip bir turizm bölümü öğrencisinin, mezuniyeti sonrasında sektörde çalışmayı istemesini beklemek yanlış olmayacaktır. Ancak bu öğrencinin geleceğe dair kaygıları varsa, her ne kadar mesleki algı ve beklentisi olumlu olsa dahi sektörde çalışma isteğine olumsuz etki ederek motivasyonunu azaltacaktır. Buradan hareketle turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörde çalışmalarının sağlanması açısından mesleki algı ve beklentilerinin olduğu kadar kaygı düzeylerinin de dikkate alınması gerektiğini söylemek mümkündür. Bunda sonra yapılacak çalışmalarda, mesleki algı ve beklentiyi etkileyen diğer faktörlerin araştırılması, mesleki prestijini öğrencilerin mesleki algı ve beklentileri üzerindeki etkisinin araştırılması literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akyol, C., Oğan, E., & Oğan, Y. (2018). Turizm eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mesleki beklentileri ve sosyo-ekonomik profilleri üzerine bir araştırma. *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*, 17(2), 648-665.
- Amerikan Psikoloji Derneği (2019). <https://dictionary.apa.org/>
- Amoah, V., & Baum, T. (1997). Tourism education: Policy versus practice, International. *Journal of Contemporary Hospitality Management*. 9(1), 5-12.
- Aşık, N. A. (2018). Turizm öğrencilerinin kaygı düzeylerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 10(2), 83-98.

- Avcı, N. (2011). Turizm eğitimi alan lisans öğrencilerinin iş değerleri: Çeşme turizm ve otelcilik yüksekokulu örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 7-18.
- Avcıkurt, C., & Karaman, S. (2002). Lisans eğitimi veren turizm okullarının ders programları karşılaştırması. *Turizm Eğitimi Konferansı*, 11-13 Aralık: Ankara.
- Avcıkurt, C., Deveci, B., & Türkmen, S. (2012). *Balıkesir üniversitesi turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu (BTİOYO) mezunlarının turizm sektöründeki istihdam profili*. Turizm Eğitimi Konferans-Workshop Kitabı. 109-119.
- Aymankuy, Y., & Aymankuy, Ş. (2013). Turizm işletmeciliği eğitimi alan öğrencilerin turizm sektöründeki istihdamla ilgili görüşleri ve sektördeki kariyer beklentileri: Balıkesir üniversitesi turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu örneği. *Akademik Bakış Dergisi*, (35),1-21.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The Moderator-Mediator Variable Distinction In Social Psychological Research: Conceptual, Strategic and Statistical Considerations. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.
- Baltacı, F., Üngüren, E., Avsallı, H., & Demirel, O. N. (2012). Turizm eğitimi alan öğrencilerin eğitim memnuniyetlerinin ve geleceğe yönelik bakış açıların belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 4(1), 17-25.
- Buchta, K., & Skiert, M. (2009). Expectations of tourism and recreation students towards the course of education. *Pol. J. Sport Tourism*, 16, 251-260.
- Cabi, E., & Yalçınalp, S. (2013). Öğretmen adaylarına yönelik mesleki kaygı ölçeği (Mkö): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 85-96.
- Cooper, C., & Shepherd, R. (1997). The relationship between tourism education and the tourism industry: Implications for tourism education, *Tourism Recreation Research*, 22 (1), 34-47.
- Coşkun, R., Altunışık, R., & Yıldırım, E. (2017). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı* (9. Baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çatı, K., & Bilgin, Y. (2013). Turizm lisans öğrencilerinin turizm sektöründe çalışma eğilimleri. *CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(1), 23-46.
- Çınar, B. (2018). *Turizm rehberliği bölümü öğrencilerinde genel özyeterlilik algısı, mesleki kaygı ve mesleği yapma niyeti ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Duman, T., Tepeci, M., & Unur, K. (2006). Mersin'de yükseköğretim ve orta öğretim düzeyinde turizm eğitimi almakta olan öğrencilerin sektörün çalışma koşullarını algılamaları ve sektörde çalışma isteklerinin karşılaştırmalı Analizi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 17(1), 51-69.
- Dinçer, F. İ., Akova, O., & Kaya, F. (2013). Meslek yüksekokulu turizm ve otel işletmeciliği programı öğrencilerinin kariyer planlaması üzerine bir araştırma: istanbul üniversitesi ve gümüşhane üniversitesi örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 42-56.

- Eker, N., & Zengin, B. (2016). Turist rehberliği eğitiminin değerlendirilmesi: Profesyonel turist rehberleri üzerine bir uygulama. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 65-74.
- Erden, M. (1989) Eğitim fakültesi eğitim bilimleri bölümü öğrencilerinin mesleki beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4(4), 93-107.
- Erdinç, S. B., & Yılmaz, G. (2012, 17-19 Ekim). *Günümüzde turizm eğitiminin yükseköğretim içerisindeki yeri. turizm eğitimi konferansı-tebliğiler*. Turizm Bakanlığı Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara. 17-31.
- Güleri, M. (1998). Üniversiteli ve işçi gençliğin gelecek beklentileri ve kötümserlik-iyimserlik düzeyleri. *Kriz Dergisi*, 6(1), 55-65.
- Güzel, N. G. (2006). *Yükseköğretimde turizm eğitimi ve hizmet kalitesi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güzel, T., Akdağ, G., Güler, O., & Şener, S. (2014). *Turizm eğitimi alan öğrencilerin turizmde kariyer algulamaları: Çanakkale, Mersin ve Kıbrıs'ta bir araştırma*. 3. Doğu Akdeniz Sempozyumunda sunuldu. Mersin, 176-187.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2013). *Multivariate data analysis: Pearson new international edition*. London: Pearson Higher Ed.
- Hacıoğlu, N., Kaşlı, M., Şahin, S., & Tetik, N. (2008), *Türkiye'de turizm eğitimi*, (1. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Holman, E. A., Silver, R. C., Poulin, M., Andersen, J., Gil-Rivas, V., & McIntosh, D. N. (2008). Terrorism, acute stress, and cardiovascular health: A 3-Year national study following the september 11th attacks. *Archives Of General Psychiatry*, 65(1), 73-80.
- Isayeva, S. (2018). *Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin akademik motivasyon, beklenti ve algılarının türkiye ve polonya eğitimi kapsamında değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Jiang, B., & Tribe, J. (2009). Tourism jobs – short-lived professions': Student attitudes towards tourism careers in China. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 8(1), 4-19.
- Kalyon, B. (2014). *Meslek lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik beklentileri ve beklentilerini gerçekleştirme düzeyi* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kandiko, C. B., & M. Mawer. 2013. *Student expectations and perceptions of higher education*. London: Kings Institute.
- Keleş, Y. (2018). Neden turizm eğitimi? Lisans düzeyinde turizm öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4), 219-236.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational And Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kozak, M. (2009). Akademik turizm eğitimi üzerine bir durum analizi, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 1-20.

- Köknel, Ö. (1989). *Kaygı bozuklukları genel ve klinik psikiyatri*. İstanbul: Nobel Tıp Yayınları.
- Köşker, H., & Unur, K. (2017). Turizm lisans öğrencilerinin turizm sektöründe çalışma eğilimleri üzerine bir araştırma. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14 (2), 126-141.
- Kurnaz, H. A., & Kurnaz, A. (2018). Önlisans turist rehberliği eğitimi alan öğrencilerin geleceğe ait düşüncelerinin belirlenmesi: Marmaris turizm meslek yüksekokulu örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(8), 237-247.
- Kurnaz, A., Kurnaz, H. A., & Kılıç, B. (2014). Önlisans düzeyinde eğitim alan aşçılık programı öğrencilerinin mesleki tutumlarının belirlenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (32), 41-61.
- Kusluvan, S., & Kusluvan, Z. (2000). Perceptions and attitudes of undergraduate tourism students towards working in the tourism industry in Turkey. *Tourism management*, 21(3), 251-269.
- May, R. (2013). *Kendini arayan insan*, K, Işık.(Eds.) İstanbul: Okyanus Yayınları.
- Manhas, P., & Dogra, J. (2011). Hospitality and tourism management graduates expectations: Future implications for the educators. *Journal of Tourism*, 12(1), 103-112.
- Olalı, H. (1984). Türkiye’de eğitimini yapısı ve sorunları, Korzay, M., Usluata, A.Yarcan, Ş., Var, T., (Eds.). *Turizm Eğimi Kongresi-Tebliğ ve Tartışmalar*. (15-21). İstanbul: Rekmay.
- Orhan, A. (2015). *Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm sektörü ile ilgili algılarının çalışma niyetleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Özdemir, Z. (2017). *Gastronomi ve mutfak sanatları lisans programlarından sektör, öğrenci ve öğretim elemanı beklentilerinin değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdipçiner, N., & Kalınkara, V. (2005). Konaklama sektörü çalışanlarının örgüte yönelik düşünce ve bağlılık durumları: denizli örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(1), 82-92.
- Seymen, O., Bolat, T., Bolat, O., & Kinter, O. (2017). Turizm sektöründe çalışma koşulları algısı, hizmet verme yatkınlığı ve mesleki yabancılaşma ilişkisi: Turizm eğitim alan öğrenciler açısından bir değerlendirme. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 401-430.
- Sheldon, P., Fesenmaier, D., Woeber, K., Cooper, C., & Antonioli, M. (2008). Tourism education futures, 2010–2030: Building the capacity to lead, *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 7(3), 61-68.
- Spielberger, C. D. (2010). *State-Trait Anxiety Inventory*. *The Corsini Encyclopedia Of Psychology*. doi:10.1002/9780470479216.corpsy0985
- Taş, M., & Özmen, M. (2019). Meslek seçiminde aile desteği ve kariyer uyum yetenekleri ilişkisi: Olumlu gelecek beklentisinin aracılık rolü. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 736-761.
- TDK (2019). *Türk Dil Kurumu*, <https://sozluk.gov.tr/>

- Tuna M., Akça İ., Tuna A. A., & Gürlek M. (2017). Turizm öğrenimi gören öğrencilerin sektör çalışma koşullarını algılamaları ve sektörde çalışmaya yönelik tutumları: Meslek yüksekokulu, yüksekokul ve fakülte öğrencilerine yönelik bir araştırma, *Turizm Akademik Dergisi*, 4 (2), 41-60.
- Tuna, M. (2002). Turizm işletmeciliği ve otelcilik alanında eğitim veren myo'ların sorunlarına ilişkin bir araştırma, *Turizm Eğitimi Konferansı*, 11-13 Aralık: Ankara.
- Tuncer, M. (2011). Yükseköğretim gençliğinin gelecek beklentileri üzerine bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 6(2), 935-948.
- Türker, N., Uçar, M., & Ateş, M. A. (2016). Turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm sektörü algıları: Karabük üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 311-333.
- Uğur, N. (2020). Üniversite öğrencilerinin yaşam koşulları ve mesleki gelecek kaygılarına ilişkin karşılaştırmalı bir analiz. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8 (15), 1-25.
- Ulama, Ş., Batman, O., & Ulama, H. (2015). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin kariyer algılamalarına yönelik bir araştırma: *Sakarya Üniversitesi Örneği. Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 6(12), 339-366.
- Unur, K., & Köşker, H. (2015). Türkiye'de turizm eğitimi ve turizm eğitimi alan öğrencilerin turizme bakış açılarına yönelik araştırmaların incelenmesi. *Cağ University Journal Of Social Sciences*, 12(1), 44-71.
- UNWTO (2019), *International Tourism Highlights Reports*
- UNWTO (2019), *International tourism up 4% in first half of 2019, World tourism organization reports*.
<https://www2.unwto.org/press-release/2019-09-09/international-tourism-4-first-half-2019-world-tourism-organization-reports>
- Uygur, S. M. (2017), *Turizm pazarlaması*. Ankara: Detay yayıncılık.
- Üngüren, E. (2007), *Lise ve üniversitelerde turizm eğitimi alan öğrencilerin umutsuzluk ve kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi: Antalya'da bir uygulama* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Üzümcü, T. P., Alyakut, Ö., & Günsel, A. (2015). Turizm eğitimi alan öğrencilerin, mesleğin geleceğine ilişkin bakış açıları. *Balıkesir University Journal Of Social Sciences Institute*, 18(33), 179-199.
- Yılmaz, A., & Tanrıverdi, H. (2017). Aşçıların meslek uyumu ve meslek algısı düzeyleri üzerine bir araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 621- 639.

The Effect of Professional Perceptions and Expectations and Future Anxiety on the Intention to Work in the Sector: An Application for Higher Education Tourism Students in Antalya

Serpil KOCAMAN

Alanya Alaaddin Keykubat University, Faculty of Tourism, Antalya/Turkey

Elif Pelin KUYBU ROL

Alanya Alaaddin Keykubat University, Institute of Social Sciences, Antalya /Turkey

Extensive Summary

According to the data of the United Nations World Tourism Organization (UNWTO), 2019, p. 2, the number of international tourists increased by 5% in 2018 to 1.4 billion, and international tourism revenues increased by 4% to 1.7 trillion dollars. This income item, which is among export revenues, constitutes 7% of total export revenues. The focus of this sector, which has significant gains such as increasing export revenues for countries and providing employment, is the human element. The tourism industry is a service industry and tourism businesses are labor-intensive businesses. Therefore, the human factor is extremely important (Uygur, 2017, p. 61). The fact that the people employed in the sector have received tourism education enables them to acquire certain qualifications and to become a competitive element for the businesses they work for. Occupational perception and expectation and future anxiety, which are among the factors that affect the desire of students who receive tourism education to work in the sector, were discussed in the study. It is of great importance to investigate how these two variables, separately and together, have an effect on students' desire to work. It is obvious that providing students with tourism education to work in the sector after graduation will contribute to both themselves and the tourism of the country.

When the TUIK data related to people's expectations in Turkey a year later, while in expectation of better than 42.2% of people have life in 2016, in 2018 this proportion had fallen to 29%. Determining people's professional expectations and concerns is very important in terms of increasing their job-life satisfaction and life satisfaction. Individuals whose professional expectations are not met will not be satisfied with their business life, will not enjoy their work and will stop working in the sector. Considering the high turnover rate in the tourism sector and the students who graduate from this field tend to different sectors; It is very important to determine students' perceptions and expectations towards the sector and their future concerns.

The professional perception and expectation levels of university students significantly affect their academic achievement. Determining students' professional perceptions, expectations and anxiety levels and higher education institutions to respond to them; higher education is also very important in terms of quality. In this way, students' motivation and academic success will also increase. According to Güleri (1999, p. 56); expectations, while determining the lives of young people, are effective enough to change the social structure. Because the expectations of the youth in the society for the future are one of the most important factors that determine the line and dynamics of that society.

Qualified employees are very important in ensuring customer satisfaction in the tourism sector. Qualified employees with professional competence should also have good mental and physical health. Determining the anxiety

levels and reasons of tourism students who will be employed in the sector in the future and producing solutions for them will positively affect mental health. This will increase their professional success (Aşık, 2018).

It will be a guide in terms of determining the professional perceptions, expectations and future concerns of students, discovering and preventing mistakes made in the sector and preventing the educated workforce from leaving the sector. In addition, knowing the professional expectations of the students is very important in terms of choosing the appropriate profession.

The main purpose of the study is to examine the effects of tourism students' professional perceptions and expectations and future concerns on their desire to work in tourism. Another main purpose is to investigate whether the variable of future anxiety has a mediating feature between professional perceptions and expectations, which are the independent variables of the research, and the desire to work in the sector, which is the dependent variable.

The research covers tourism students in Alanya Alaaddin Keykubat University and Akdeniz University in the spring term of 2019 in Antalya. According to the data obtained from the interviews, it was determined that the population of the study was 5.342 people. According to the accepted table in Krejcie and Morgan (1970) study, the number of 364 samples obtained in the study was deemed sufficient to represent the universe.

It is understood that there is a medium level (.540; $p < 0.01$) positive relationship between the professional perception and expectation variable and the willingness to work variable. Career expectation (, 647) and social life perception (, 500), which are sub-dimensions of the professional perception and expectation variable, are seen to be the variables that have the highest positive effect on the desire to work in the sector. Similar results are also available in Orhan (2015) 's study. It is understood that there is a moderate (-, 343; $p < 0.01$) negative relationship between future anxiety and desire to work. Similar results were obtained in the study previously conducted by Çınar (2018). It was observed that the variable with the highest impact among the sub-dimensions was future-oriented anxiety (-, 353). It can be said that there is a low (-165; $p < 0.01$) negative relationship between professional perception and expectation and future anxiety. With the weakness of the relationship level, it can be said that an increase in one of the variables will cause a decrease in the other, or a decrease in one will cause an increase in the other. Based on this, it can be predicted that a positive professional perception and expectation of a tourism department student will cause a decrease in future anxiety.

When the future anxiety variable was included in the analysis, it was observed that although there was a decrease in the regression coefficient of desire to work, it was still significant ($\beta = ,5403 > \beta = ,4973$; $p < 0.01$), therefore, future anxiety partially mediated the relationship between professional perception and expectation and desire to work. It is understood that the future anxieties of tourism students are a mediating variable between their professional perceptions and expectations and their desire to work. The results of this analysis showed us that the variable of professional perception and expectation has a significant effect on the desire to work, but this effect will decrease if the anxiety variable is the mediator variable.

As a result, it would not be wrong to expect a tourism department student who has a high level of professional perception and expectation, that is, positive thoughts about the sector, to want to work in the sector after graduation. However, if this student has concerns about the future, even if his professional perception and expectation is positive, it will reduce his motivation by negatively affecting his desire to work in the sector. Based on this, it is possible to

say that the level of anxiety as well as their professional perception and expectations should be taken into account in order to ensure that students who receive tourism education work in the sector. In future studies, researching other factors affecting professional perception and expectation, and researching the effect of professional prestige on students' professional perception and expectations will contribute to the literature.